

Läget i länet

Arbetsmarknad och ekonomi

oktober 2016

Länsstyrelsen
Stockholm

Läget i länet är en sammanställning av nyheter och statistik som tar sikte på att belysa det regionala perspektivet med inriktning mot arbetsmarknaden och den allmäneconomiska utvecklingen. Statistiken har hämtats från källor som Statistiska Centralbyrån, Arbetsförmedlingen, Tillväxtanalys m.fl. och bearbetats och analyserats vid Avdelningen för Tillväxt, Länsstyrelsen i Stockholms län. Tidigare underlag kan hämtas hem via Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/stockholm.

Kontaktuppgifter:

Per Bark, analytiker
Länsstyrelsen i Stockholms län
Avdelningen för tillväxt
Mobil: 070 520 50 68
e-post: per.bark@lansstyrelsen.se

Svagare svensk tillväxt, men fortsatt stark arbetsmarknad

Den globala tillväxten fortsatte att peka svagt uppåt under det andra kvartalet. I euroområdet var tillväxten lägre än under det första kvartalet och i USA är utvecklingen fortsatt dämpad. Sveriges ekonomi fortsätter visserligen att växa, men det sker i en lägre takt än under 2015 då svensk ekonomi gick på högvarv. Under kvartal ett och två har tillväxten i Sverige legat på ungefär samma nivå som genomsnittet i Europa.

Den svenska arbetsmarknaden fortsätter att utvecklas positivt. Den dämpade produktionen har (ännu) inte gett något avtryck i t.ex. sysselsättnings- och arbetslöshetsstatistiken. Samtidigt bör det påpekas att sysselsättningen utvecklades svagare än produktionen under 2015. Regeringens prognos över makroekonomiska nyckeltal visar också att produktionen, antalet sysselsatta och antalet arbetade timmar förväntas utvecklas svagare under 2017 jämfört med 2016.

Nuläget på länets arbetsmarknad kan däremot inte beskrivas som annat än stark. Antalet sysselsatta ökar parallellt med ett sjunkande antal arbetslösa och efterfrågan på arbetskraft ligger på en högre nivå idag än för ett år sedan. Samtidigt tyder BNP-utvecklingen under det första halvåret på en nedväxling framöver. I Stockholm finns det indikationer på en viss nedtrappning. Omsättningen i näringslivet är i stort sett oförändrad på ett års sikt. Dessutom pekar Stockholmsbarometern på en inbromsning under det andra kvartalet, men detta har alltså (ännu) inte gett avtryck på arbetsmarknaden.

Den 20 september lämnade regeringen sitt budgetförslag till riksdagen. När det gäller förslag på åtgärder med bäring på arbetsmarknaden innehåller propositionen bland annat en satsning på 10 miljarder till kommunerna med syftet att stärka välfärden. För att stärka människors jobbchanser och förbättra matchningen på arbetsmarknaden har regeringen även förstärkt kunskapslyftet med en satsning som fullt utbyggd omfattar omkring 70 000 platser.

Sammanfattning

- ▶ Antalet sysselsatta har ökat med 30 300 personer på ett års sikt. Av dessa var en majoritet kvinnor.
- ▶ Sysselsättningen beräknas till 71,7 procent. Det kan jämföras med 70,8 procent under andra kvartalet 2015. I övriga riket beräknades sysselsättningen till 66,3 procent.
- ▶ Antalet arbetslösa i Stockholms län minskade med 12 000 personer på ett års sikt. Antalet arbetslösa uppgår därmed till 84 600 personer.
- ▶ Arbetslösheten sjunker från 7,6 till 6,6 procent. I övriga riket uppgår arbetslösheten till 7,8 procent.
- ▶ Antalet vakanser i Stockholms län har ökat med drygt 50 procent under det senaste året. Det indikerar en allt högre efterfrågan på arbetskraft.
- ▶ Kommunerna i länet med lägst arbetslöshet är Vaxholm, Ekerö och Danderyd. Södertälje, Botkyrka och Järfälla har länets högsta arbetslöshet.
- ▶ Nyföretagandet ökar med drygt åtta procent medan antalet konkurser ökar med drygt två procent.
- ▶ Omsättningen i näringslivet ökar marginellt. Tillverkningsindustrin har minskat sin omsättning medan tjänstesektorn ökar svagt.

I det följande behandlas arbetsmarknaden, nystartade företag, konkurser och näringslivets omsättning i Stockholms län. Underlaget avslutas med övriga nyheter i korthet som relaterar till den allmänekonomiska utvecklingen. I *tabell 1* redovisas några av regionens nyckeltal.

Nyckeltal	Referensperiod	2016	2015	Förändring
Sysselsättning	andra kvartalet	71,7	70,8	0,9 p.e.
Arbetslöshet	andra kvartalet	6,6	7,6	-1 p.e.
Omsättning	andra kvartalet	n/a	n/a	0,5%
Nystartade företag	jan-aug	15 960	14 717	8%
Konkurser	jan-aug	1 384	13 50	-3%
Varsel	jan-aug	5 895	7 817	-25%

Tabell 1. Några nyckeltal för Stockholmsregionen

Utvecklingen på arbetsmarknaden

I detta avsnitt presenteras utvecklingen och nuläget på arbetsmarknaden. När det gäller uppgifter på länsnivå används den officiella arbetsmarknadsstatistiken (AKU) från Statistiska Centralbyrån (SCB). Avslutningsvis ges en kortfattad bild kring läget på kommunnivå genom Arbetsförmedlingens statistik. Denna bör inte jämföras med den som tillhandahålls via SCB. Se bilaga 1 för mer information kring arbetsmarknadsstatistik, AKU och om revideringen av AKU för åren 2010-2012.

Om inte annat anges avser AKU-statistiken andra kvartalet 2016. Förändringen på ett års sikt är således utvecklingen jämfört med andra kvartalet 2015.

Några definitioner

Arbetskraft, sysselsättning, och arbetslöshet är tre makrovariabler med vilka utvecklingen på arbetsmarknaden kan beskrivas. När man analyserar utvecklingen på arbetsmarknaden är det avgörande att känna till hur begreppen definieras och hur förändringar ska tolkas.

- ▶ **Arbetskraften** är summan av antalet sysselsatta och arbetslösa. Arbetskraftsdeltagandet är arbetskraften i förhållande till befolkningen i åldersgruppen 15-74 år (SCB).
- ▶ **Andelen sysselsatta** beräknas som antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen, 15-74 år (SCB).
- ▶ **Andelen arbetslösa** definieras som antalet arbetslösa i förhållande till arbetskraften (SCB).

Antalet sysselsatta ökade med drygt 30 000 personer

Under det senaste året har antalet sysselsatta (15-74 år) i Stockholms län ökat med 30 300 personer eller 2,6 procent. Det är en större ökning än genomsnittet för tidsperioden. Antalet sysselsatta räknades därmed till drygt 1,2 miljoner under det andra kvartalet 2016. Det är framförallt kvinnor som svarar för sysselsättningsökningen (17 700).

Sysselsättningsgraden beräknas till 71,7 procent. Det kan jämföras med 70,8 procent under det andra kvartalet 2015, se *diagram 1* och *2*. Männen (73,9 procent) har alltså en högre sysselsättning än kvinnor (69,5), trots att det är kvinnorna som drivit på sysselsättningen under det senaste året. Sysselsättningsökningen avspeglar sig även i antalet arbetade timmar, se *diagram 3*. Inga större sysselsättningsförändringar kan noteras när statistiken bryts ner på ålder. Sammantaget måste regionens arbetsmarknad beskrivas som stark utifrån ett sysselsättningsperspektiv.

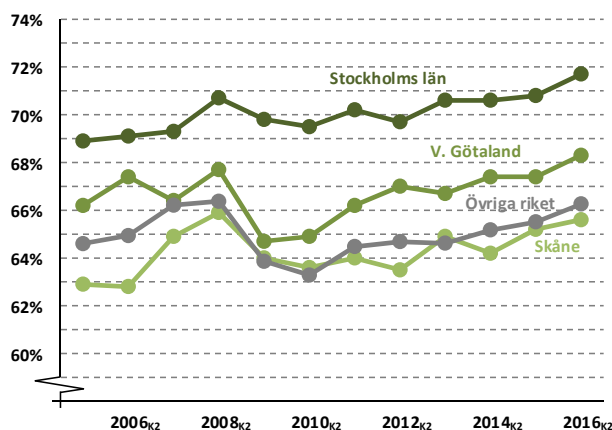
Sysselsatta	2015 _{k2}	2016 _{k2}
Fast anställda	867 300	891 300
Tidsbegr. anställning	169 900	176 800
Företagare	133 900	133 400

Källa: SCB/AKU

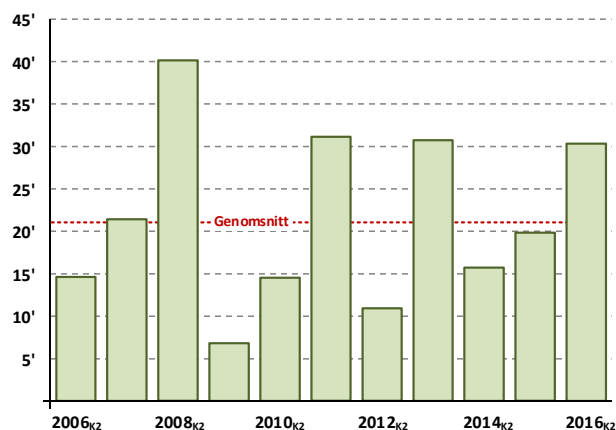
Åldersgrupp	Sysselsatta	Sysselsatta (%)
15-24 år	121'	48
25-54 år	861'	88
55-64 år	179'	75
65-74 år	41'	20

Källa: SCB/AKU

Den totala ökningen kan främst förklaras med en ökning av antalet fast anställda (24 000) medan antalet med en tidsbegränsad anställning ökade med knappt 7 000 personer. 85 procent av männen och 82 procent av kvinnorna har en fast anställning¹. Inrikes födda har i större utsträckning än utrikes födda en fast anställning. Trenden om ett fallande antal undersysselsatta håller även i sig. Under det första kvartalet räknades antalet undersysselsatta till 60 000 personer. Det motsvarar knappt fem procent av samtliga sysselsatta och drygt 13 000 färre jämfört med andra kvartalet 2015. Andelen och utvecklingen är densamma i övriga riket.

Diagram 1. Sysselsättning (15-74 år) i storstadsregionerna och i övriga riket, 2005_{k2}-2016_{k2}. Källa: SCB/AKU

Diagram 2. Förändring i antal sysselsatta på ett års sikt i Stockholms län. Källa: SCB/AKU

Antalet sysselsatta utrikes födda har ökat med drygt 14 000 personer på ett års sikt. Männen sysselsättning beräknades till 72,5 procent. Det kan jämföras med 74,3 procent bland inrikes födda män. Utrikes födda kvinnors sysselsättning uppgick till 62,2 procent. Det är 10 procentenheter lägre jämfört med inrikes födda kvinnor (och utrikes födda män). Det finns en stor potential i att öka såväl sysselsättningen som antalet arbetade timmar i denna grupp.

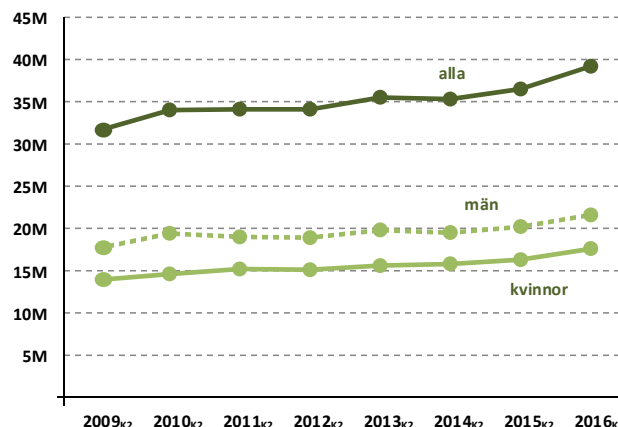
Överlag kan en positiv sysselsättningsutveckling noteras. I riket som helhet ökade antalet sysselsatta knappt 98 000 personer och sysselsättningsgraden till 67,5 procent². Totalt är 4 934 500 personer sysselsatta. Den nationella (säsongrensade) månadsstatiken³ visar dock på en svag sysselsättningsminskning under augusti.

¹ Beräknas som andel av totala antalet anställda (inte som andel av antalet sysselsatta)

² I övriga riket (det vill säga exklusive Stockholms län) uppgick sysselsättningen till 66,3 procent

³ Månatlig statistik är ej tillgängligt på regional nivå

I Västra Götaland ökade antalet sysselsatta med 18 000 personer (2,2 procent) och sysselsättningen bestämdes till 68,3 procent. Västra Götalands positiva utveckling är tydlig och det är framförallt fordonsindustrin med Volvobolagen och deras underleverantörer som bidrar till den positiva utvecklingen. I Skåne uppgick sysselsättningen till 65,6 procent och antalet sysselsatta ökade med 1,5 procent. Samtliga storstadsregioner har en positiv sysselsättningstrend.

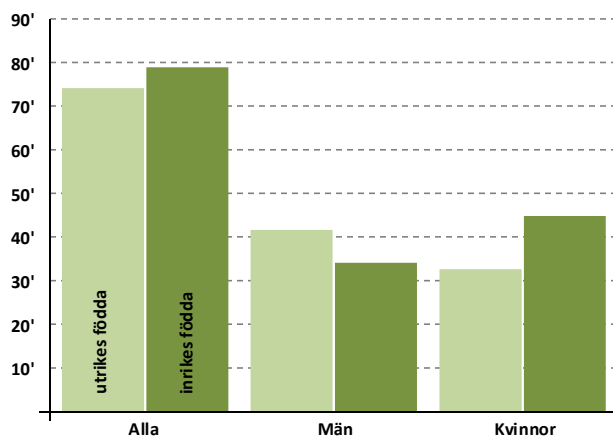

Diagram 3. Antal arbetade timmar (miljoner) i Stockholms län, kvinnor och män. **Källa:** SCB/AKU

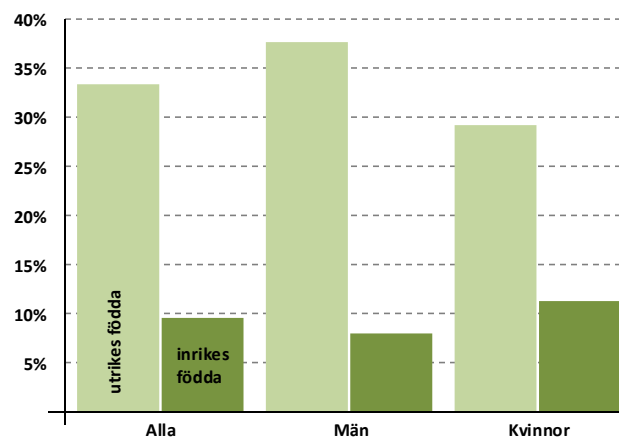
Stockholm, Halland och Uppsala har den högsta (skattade) sysselsättningen, medan det omvända kan konstateras om Gävleborg, Gotland och Västernorrlands län. Sammantaget svarade storstadsregionerna för knappt 60 procent av den totala sysselsättningsökningen. I övrigt kan en sysselsättningsökning i Norrbotten med 8 000 personer nämnas, vilket innebär att sysselsättningsgraden ökade till 67,3 procent, se *bilaga 2* för sysselsättningsstatik i övriga län.

Drygt 150 000 fler sysselsatta sedan 2009

På längre sikt har antalet sysselsatta i Stockholmsregionen ökat med drygt 150 000 personer sedan 2009. Ökningen fördelar sig jämnt mellan utrikes och inrikes födda. I relativa termer har däremot utrikes födda ökat med 33 procent, jämfört med knappt 10 procent för inrikes födda. Den största relativa ökningen har skett i gruppen utrikes födda män (38 procent), se *diagram 4* och *5*.

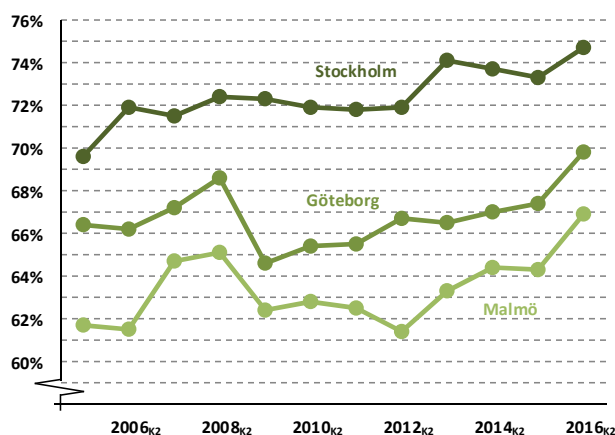
Diagram 4. Förändring i antal sysselsatta, 2009_k2-2016_k2, uppdelat på kvinnor och män samt inrikes respektive utrikes födda i Stockholms län. **Källa:** SCB/AKU

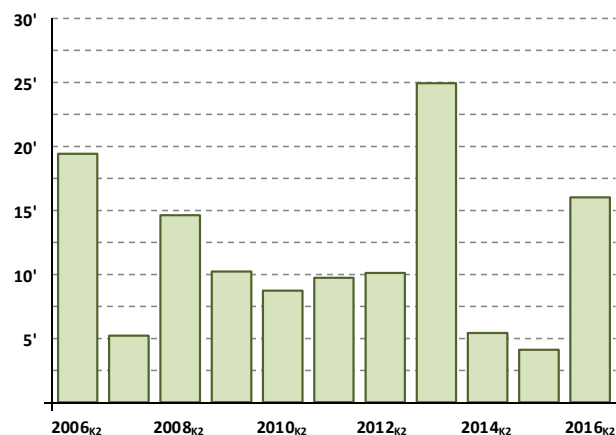
Diagram 5. Förändring (i procent) i antal sysselsatta, 2009_k2-2016_k2, uppdelat på kvinnor och män samt inrikes respektive utrikes födda. **Källa:** SCB/AKU

74,7 procents sysselsättning i Stockholms stad

I Stockholms stad ökade antalet sysselsatta med 16 000 personer och sysselsättningen beräknades till 74,7 procent. Det är den högsta (skattade) sysselsättningen under tidsserien, se *diagram 6* och *7*. Antalet sysselsatta i huvudstaden uppgick till drygt 530 000 personer under det andra kvartalet. Det motsvarar 44 procent av länets samtliga sysselsatta och sysselsättningsgraden är signifikant högre i Stockholm än i övriga länet.

Diagram 6. Sysselsättning (15-74 år) i storstadsregionerna, 2005_k2-2016_k2. **Källa:** SCB/AKU

Diagram 7. Förändring antal sysselsatta i Stockholms stad, på ett års sikt. **Källa:** SCB/AKU

I de övriga två storstadskommunerna är utvecklingen också stark. I Göteborg ökade andelen sysselsatta med 2,4 procentenheter till 69,8 procent. I Malmö beräknades sysselsättningen till 66,9 procent. För samtliga kommuner är det den högsta (skattade) noteringen under tidsserien, och i alla tre är det kvinnornas ökade sysselsättning under det senaste året som drivit på utvecklingen.

Ökad efterfrågan på arbetskraft

Enligt den prognos som Arbetsförmedlingen presenterade i våras kommer efterfrågan på arbetskraft att vara fortsatt hög och antalet sysselsatta förväntas öka.

På ett års sikt har såväl antalet lediga jobb som antalet vakanser ökat i Stockholms län, se *diagram 8* och *9*. Den största ökningen har skett i antalet vakanser. Antalet vakanser - definierat som antalet lediga jobb som kan tillsättas omedelbart - har ökat från knappt 7 800 till drygt 11 800. Det motsvarar en ökning på mer än 50 procent på ett års sikt och vakansgraden stiger till 1,3 procent⁴. Nationell statistik tyder på att vakanser ökat inom t.ex. byggverksamhet⁵.

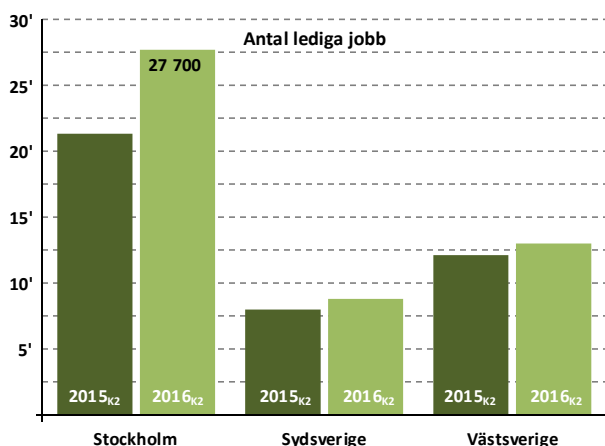
En överdrivet enkel räkneövning som antar att vakanserna tillsätts av personer som idag är arbetslösa skulle innebära att arbetslösheten minskar till 5,7 procent. Sammantaget svarar Stockholms län för 42 procent av rikets samtliga vakanser. I Sydsverige⁶ och Västsverige⁷ uppgår antalet vakanser till 3 200 respektive 5 200.

⁴ Vakansgraden definieras som antalet obemannade lediga jobb i förhållande till antalet anställda

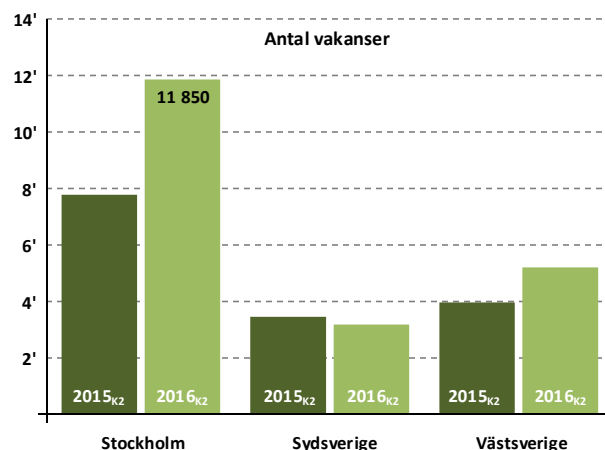
⁵ Vakanser fördelat på näringsgrenar finns inte tillgängligt på regional nivå

⁶ Sydsverige (NUTS2) består av Skåne och Blekinge län

⁷ Västsverige (NUTS2) består av Västra Götalandsregionen och Hallands län

Diagram 8. Antal lediga jobb i storstadsregionerna (NUTS2), andra kvartalet 2016. **Källa:** SCB

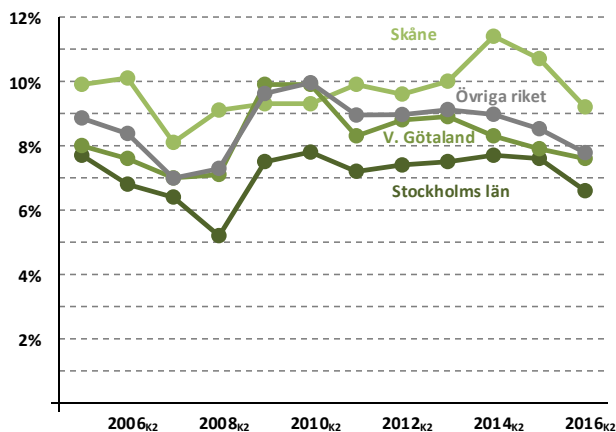
Diagram 9. Antal vakanser i storstadsregionerna (NUTS2), andra kvartalet 2016. **Källa:** SCB

En indikation på efterfrågan kan även ges via varselstatistiken. Till och med augusti har knappt 5 900 personer varslats om uppsägning i Stockholms län. Det är en minskning med 25 procent jämfört med motsvarande tidsperiod 2015. I övriga riket är utvecklingen densamma. I början av oktober meddelade Ericsson dock att 3 000 personer varslas om uppsägning. Det är framförallt anläggningarna i Kumla och Borås som berörs, men även verksamheten i Göteborg, Karlskrona, Linköping och Stockholm påverkas.

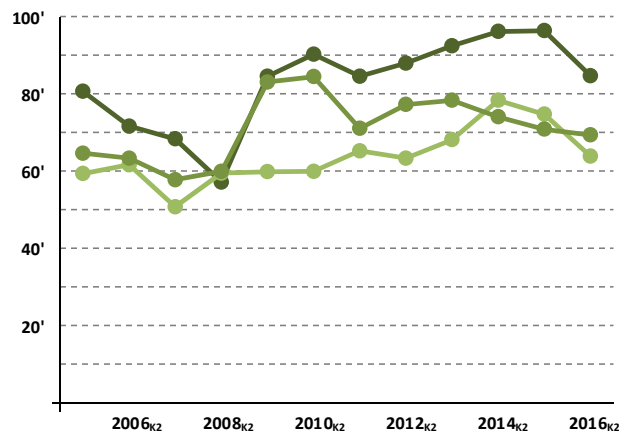
Sjunkande antal arbetslösa i Stockholms län

Under andra kvartalet uppgick antalet arbetslösa i Stockholms län till 84 600 personer. Det är 12 000 färre än under andra kvartalet 2015. Den beräknade arbetslösheten minskar därmed från 7,6 till 6,6 procent, se *diagram 10* och *11*. Mot bakgrund av sysselsättningsutvecklingen och hur efterfrågan på arbetskraft har ökat är arbetslöshetsutvecklingen väntad. Mäns och kvinnors arbetslöshet är densamma. I Skåne minskar arbetslösheten från 10,7 till 9,2 procent. I Västra Götaland är utvecklingen mer marginell och arbetslösheten beräknas till 7,6 procent.

Halland (5,3 procent), Uppsala (5,6), Norrbotten (6) och Stockholms län (6,6) har lägst (skattad) arbetslöshet medan det omvända kan konstateras om Södermanland (9,9 procent), Skåne (9,2) och Gävleborg (9). Se *bilaga 2* för arbetslösheten i övriga län.

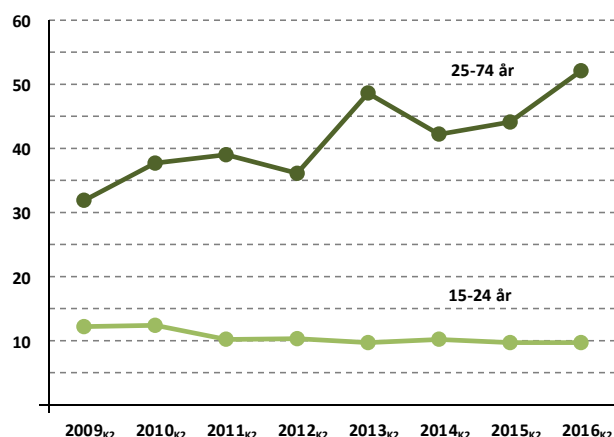

Diagram 10. Arbetslösheten (15-74 år) i storstadsregionerna och i övriga riket, 2005_{K2}-2016_{K2}. **Källa:** SCB/AKU

Diagram 11. Antal arbetslösa i storstadsregionerna, 2005_{K2}-2016_{K2}. **Källa:** SCB/AKU

Samtidigt ökar medelvärdet för arbetslöshetstidens längd till drygt 52 veckor i åldersgruppen 25 år eller äldre, se *diagram 12*. Det tyder på ett minskat inflöde i arbetslöshet, samtidigt som personer som visserligen varit arbetslösa men som har befunnit sig nära arbetsmarknaden fått jobb. Det kan ses som ett tecken på en (alltmer) tudelad arbetsmarknad. Antalet som hade en arbetslöshetsperiod på en månad eller mindre räknades till drygt 21 000. Det kan jämföras med knappt 27 000 vid motsvarande tidpunkt föregående år, vilket även förklarar det ökande genomsnittet. Ungdomar (15-24 år) har överlag korta arbetslöshetsperioder och uppgick i genomsnitt till 10 veckor under det andra kvartalet.

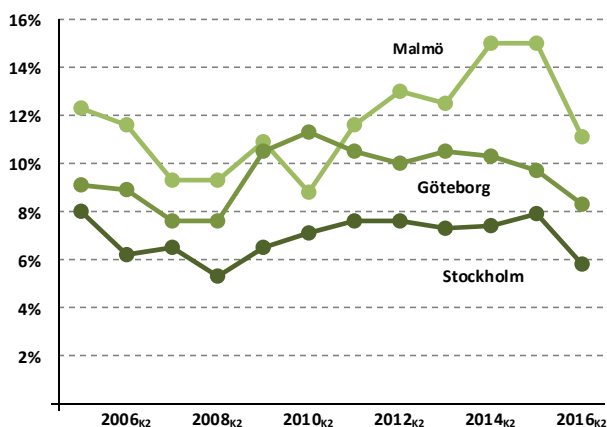

Diagram 12. Medelvärde, arbetslöshetsperiodens varaktighet i veckor, **Källa:** SCB/AKU

43 600 arbetslösa är inrikes födda. Det ger en arbetslöshet på 4,6 procent. Utvecklingen bland kvinnor har varit stark under det senaste året och arbetslösheten sjunker till 4,2 procent. För männen beräknas arbetslösheten till 5 procent. Bland utrikes födda sjunker arbetslösheten till 12,1 procent. Det motsvarar 40 900 personer. Fördelat på kvinnor och män är arbetslösheten 13,1 respektive 11,2 procent. Ungdomsarbetslösheten (15-24 år) uppgick under det andra kvartalet till 19,1 procent. Det motsvarar 28 500 personer eller en tredjedel av samtliga arbetslösa. Bland de arbetslösa ungdomarna var 17 200 personer heltidsstuderande. I övriga riket är ungdomsarbetslösheten 24 procent.

11 600 färre arbetslösa i Stockholm stad

I Stockholm stad minskar arbetslösheten från 7,9 till 5,8 procent, se *diagram 13*. Det är en markant minskning på 2,1 procentenheter. Sammantaget uppgår antalet arbetslösa därmed till 32 800 personer. Det är 11 600 färre än under motsvarande kvartal 2015 och staden svarar därmed i praktiken för länets totala arbetslöshetsutveckling. Det är kvinnorna som driver på den positiva utvecklingen och arbetslösheten sjunker till 5,2 procent. För männen i Stockholms stad beräknas arbetslösheten till 6,4 procent.

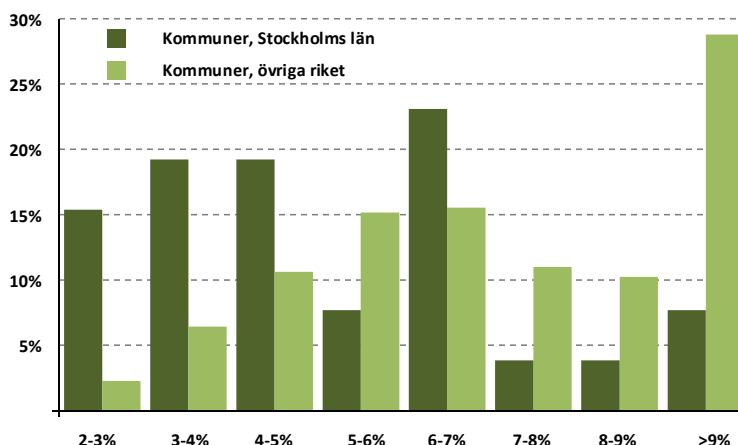
Diagram 13. Arbetslösheten (15-74 år) i storstads-kommuner, 2005_{k2}-2016_{k2}. **Källa:** SCB/AKU

I Malmö minskade arbetslösheten till 11,1 procent. Det är en ännu kraftigare förändring (uttryckt i relativa tal) än i Stockholms län, men sker också från en högre nivå. I antal motsvarar utvecklingen i Malmö knappt 7 000 färre arbetslösa. I Göteborg beräknas arbetslösheten till 8,3 procent eller 26 600 personer.

Arbetslösheten i länets kommuner i förhållande till rikets övriga kommuner

Det finns flera sätt att jämföra länets arbetsmarknadssituation med övriga riket. I *diagram 14* har samtliga 290 kommuner delats in i grupper efter en viss arbetslöshetsnivå. Därefter är materialet grupperats efter om kommunen ligger i Stockholms län eller inte. I nästa steg har andelen kommuner i respektive grupp beräknats efter de två olika geografierna. Som framgår av *diagram 14* är det drygt 15 procent (vilket motsvarar 4 kommuner) av länets kommuner som har en arbetslöshet lägre än tre procent. I övriga riket är det bara två procent (eller sex kommuner) som har en arbetslöshetsnivå som är lägre än tre procent. Vidare kan man konstatera att en majoritet av länets kommuner återfinns i de tre grupper med lägst arbetslöshet. I övriga riket är det bara var femte kommun som har en arbetslöshet som är lägre än fem procent. I andra ändan är det knappt 30 procent av rikets övriga kommuner som har en arbetslöshet som är högre än nio procent. I Stockholms län är motsvarande andel åtta procent (Södertälje och Botkyrka).

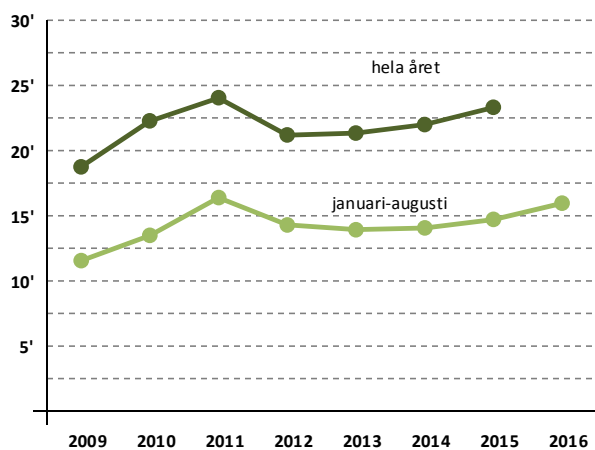

Diagram 14. Kommunerna, gruppindelade efter arbetslöshetsnivå i Stockholms län och övriga riket, augusti 2016. **Källa:** Arbetsförmedlingen

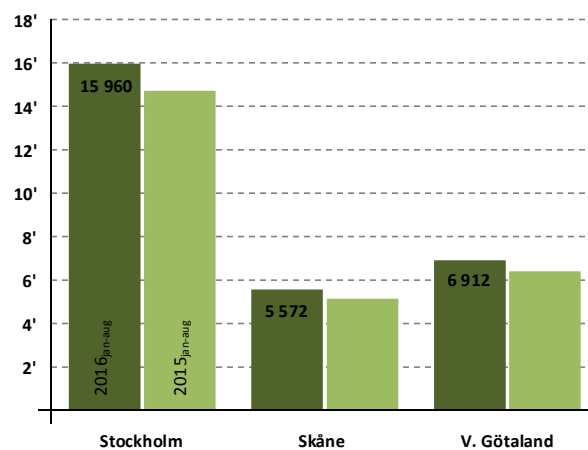
Ökat nyföretagande och svag ökning av antalet konkurser

Under årets första åtta månader startades 15 960 nya företag i Stockholms län. Det är (nästan) i nivå med rekordåret 2011 då drygt 24 000 företag startades under helåret, se *diagram 15*. Utvecklingen förstärker dessutom den långsiktiga trenden med ett stigande nyföretagande i länet. Tre fjärdedelar av de nystartade företagen var aktiebolag. I förhållande till 2015 har nyföretagandet ökat mest i Upplands Väsby, Nynäshamn och Järfälla. Det omvända konstateras om Värmdö, Salem och Lidingö. Se *bilaga 4* för antalet nystartade företag länets samtliga kommuner.

I Skåne och Västra Götalandsregionen startades knappt 5 600 respektive drygt 6 900 företag till och med augusti, se *diagram 16*. I jämförelse med motsvarande tidsperiod 2015 är ökningen omkring åtta procent i alla tre storstadsregioner. Det är en marginellt högre ökning än i riket som helhet. Sammantaget svarar Stockholms län återigen för 36 procent av det totala nyföretagandet.

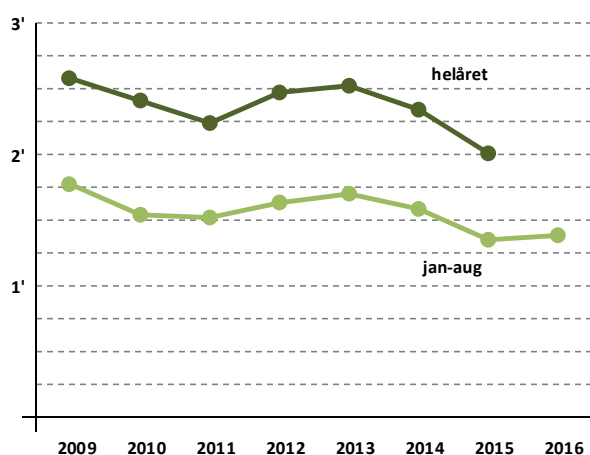

Diagram 15. Antal nystartade företag i Stockholms län, 2009-2016. **Källa:** Bolagsverket

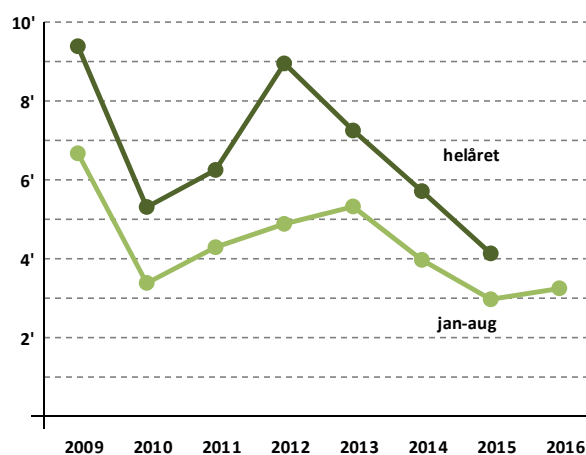

Diagram 16. Antal nystartade företag i storstadsregionerna. **Källa:** Bolagsverket

Under årets första åtta månader har 1 384 företag försatts i konkurs i Stockholms län, se *diagram 17*. Det är 2,5 procent fler än under motsvarande period föregående år och pekar på drygt 2 000 företagskonkurser för (hel-)året 2016. De konkursdrabbade företagen sysselsatta totalt 3 245 personer, se *diagram 18*. Det motsvarar en ökning med nio procent jämfört med 2009. Tre av de konkursdrabbade företagen hade mer än 50 anställda. I Skåne och Västra Götaland minskade antalet sysselsatta i de konkursdrabbade företagen. För antalet konkurser i länets kommuner se *bilaga 5*.

Diagram 17. Antalet företagskonkurser (1 000-tal), Stockholms län 2009-2016. **Källa:** SCB

Diagram 18. Anställda (1 000-tal) i konkursdrabbade företagen i Stockholms län. **Källa:** SCB

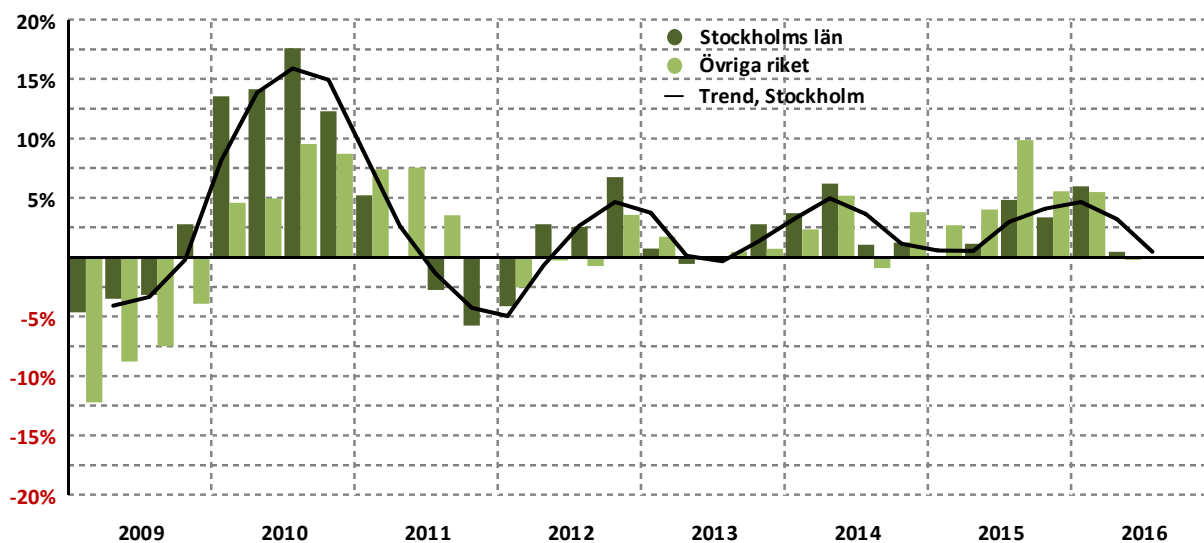
I Skåne och Västra Götaland minskade antalet företagskonkurser med 17 och 12 procent till 549 respektive 588 företagskonkurser.

Näringslivets omsättning

Näringslivets omsättning

Statistiken kring näringslivets omsättning beställs från SCB och bygger på momsregistrerade företags skyldighet att lämna uppgifter om mervärdesskatt i en separat skattedeclaration till Skatteverket.

Under det första kvartalet ökade omsättningen i länets näringsliv med sex procent på ett års sikt. Utvecklingen i övriga riket var marginellt lägre. Under det andra kvartalet beräknades tillväxttakten till en halv procent i Stockholms län. Det kan jämföras med genomsnittet på 2,5 procent under den senaste treårsperioden. Utvecklingen var helt oförändrad i övriga riket, se *diagram 19*.

Diagram 19. Omsättning i näringslivet på ett års sikt, fastprisberäknad och kalenderkorrigerat. **Källa:** SCB/egen bearbetning

Efter fem raka kvartal med en högre omsättningstillväxt i varusektorn har nu tjänstesektorn varit dragloket i regionens näringsliv i fyra raka kvartal. Under det andra kvartalet ökade tjänstesektorn sin omsättning med 1,6 procent medan omsättningen minskade med drygt fem procent i den varuproducerande sektorn. Den negativa utvecklingen i den varuproducerande sektorn får dock mindre genomslag i regionen till följd av att den svarar för en mindre del av den totala ekonomin. Hotell & restaurang och handeln fortsätter med en god utveckling medan t.ex. Informations- och kommunikationsföretag har en oförändrad omsättning.

Övrigt i korthet

► Fortsatt ökning av antalet nyregistrerade personbilar

Under perioden januari till september nyregistrerades drygt 80 000 personbilar i Stockholms län. Det är en ökning med knappt nio procent jämfört med samma period föregående år. Under juni-september var dock ökning lägre än under januari till maj. I enbart september uppgick ökningen

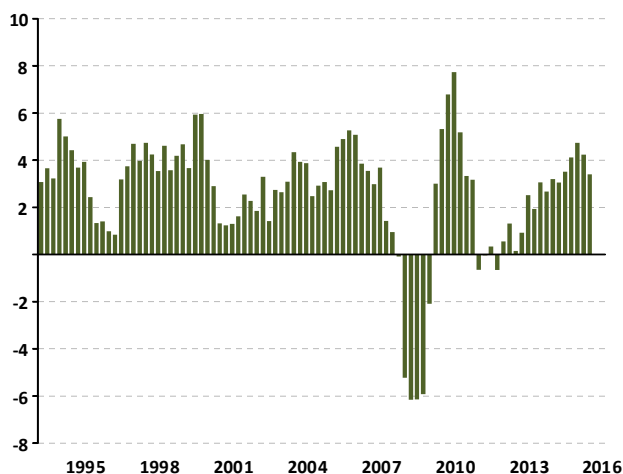
knappt åtta procent jämfört med september 2015. Därmed var det den 22:a raka månaden som nybilsregistreringen ökade i Stockholms län.

I övriga riket var ökningen under den aktuella tidsperioden (januari-september) något lägre än i Stockholms län.

► God utveckling, men lägre tillväxttakt än under 2015

Bruttonationalprodukten steg med 0,5 procent under det andra kvartalet jämfört med föregående kvartal. Utvecklingen drevs framförallt av inhemsk efterfrågan och då särskilt av bruttoinvesteringar (bostäder) och offentlig konsumtion. Exporten utvecklades svagare än importen vilket innebar att utrikeshandel höll tillbaka BNP-tillväxten. Utvecklingen markerar en lägre tillväxttakt än under 2015 och ligger numera i nivå med genomsnittet för den senaste femårsperioden.

Jämfört med motsvarande kvartal 2015 steg BNP med 3,4 procent, se *diagram 20*. Som jämförelse kan det nämnas att BNP-tillväxten i USA och euroområdet uppgick till 1,2 respektive 1,6 procent jämfört med andra kvartalet 2015, se *tabell 3*.

Diagram 20. BNP-utveckling, förändring från motsvarande kvartal föregående år, procent. Fasta priser. **Källa:** SCB

Geografi	BNP-utveckling, andra kvartalet 2016
Euroområdet	1,6
USA	1,2
Japan	0,8
Kina	6,7
Danmark	1,0
Norge	2,5
Finland	1,1
Sverige	3,4
Island	3,7
Tyskland	1,7
Storbritannien	2,2
Frankrike	1,4

Tabell 3. BNP-utveckling i ett antal länder 2016_{K2} jämfört med 2015_{K2}, procent. **Källa:** Economist

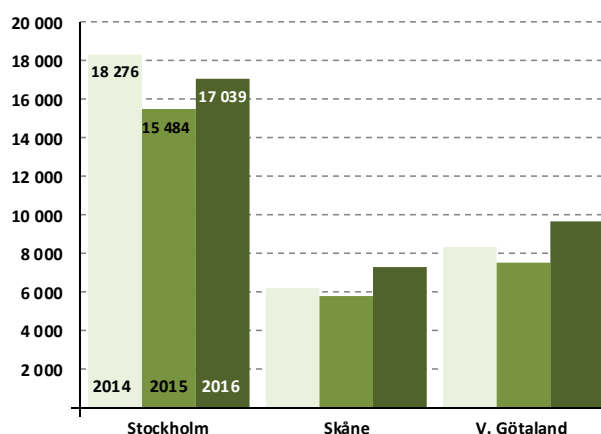
► Svagare konjunktur enligt Stockholmsbarometern, men god jobbtillväxt

Stockholmskonjunkturen försvagades under det andra kvartalet enligt Stockholmsbarometern⁸. Efter en stark period är nu konjunkturläget i nivå med det historiska genomsnittet. Det är framförallt konfidensindikatorn för näringslivet som bidrar till att konjunkturen försvagas. Stämningläget bland hushållen förbättrades visserligen under det andra kvartalet, men är alltjämt på en nivå under genomsnittet. Företagen vittnar om en god jobbtillväxt under det andra kvartalet, men skruvar samtidigt ned förväntningar på antalet anställda framöver.

⁸ Stockholmsbarometern tas fram av Stockholms Handelskammare

► Stockholms läns befolkning ökade med 17 000 personer under det första halvåret

Samtliga 21 län ökade sin befolkning under det första halvåret. Länets befolkning ökade med 17 039 personer under det första halvåret 2016, se *diagram 21*. Det är en ökning jämfört med 2015, men en lägre befolkningstillväxt än under det första halvåret 2014. I riket som helhet ökade befolkningen med 55 300 personer. Det innebär att länet svarade för 31 procent av rikets totala befolkningsökning. I Västra Götaland och Skåne ökade befolkningen med 9 600 respektive 7 300 personer.

Diagram 21. Befolkningsökning under första halvåret för respektive år i storstadsregionerna. **Källa:** SCB

Stockholm stad (4 606) – till följd av sin storlek – ökade sin befolkning mest, mätt i absoluta termer. I relativa termer har Sigtuna ökat mest med 1,9 procent följt av Sundbyberg, Upplands-Bro och Järfälla. Danderyd hade länets lägsta ökningstakt. Av de 15 kommuner som ökat mest i riket återfinns sju av länets kommuner. Se *bilaga 6* för befolkningsutveckling i samtliga länets kommuner. Den stora flyktingströmmen under hösten 2015 har inte fått genomslag i befolkningsstatistiken än.

► Sverige världens sjätte mest konkurrenskraftiga land

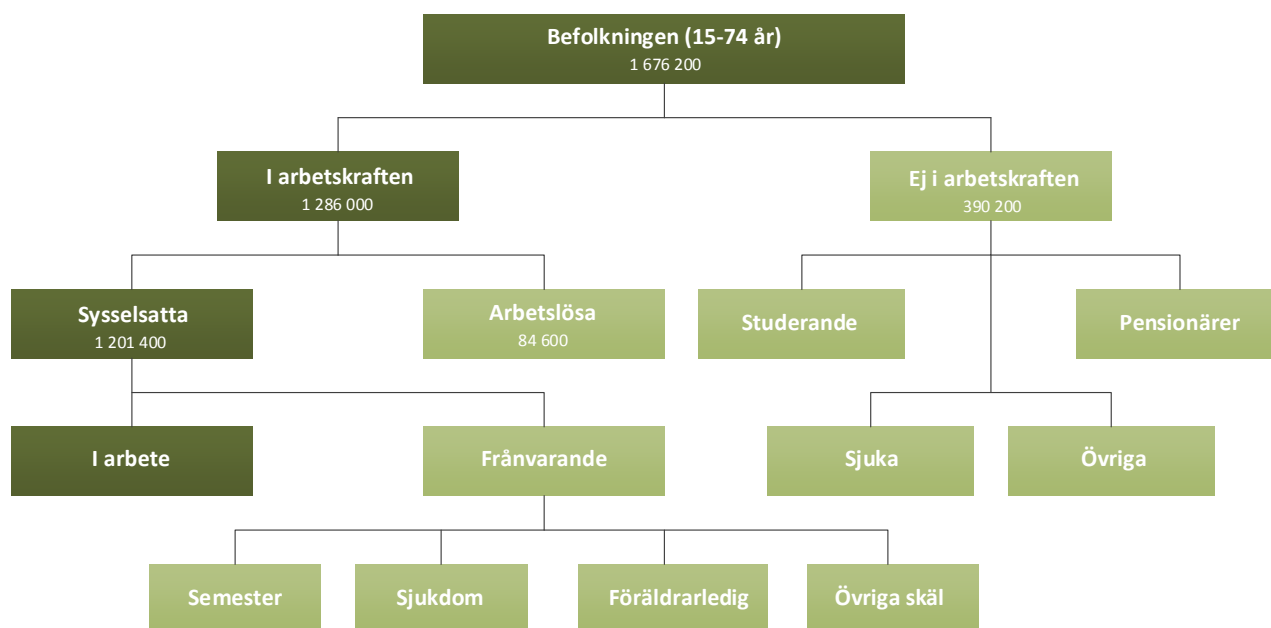
I World Economic Forums (WEF) rapport över konkurrenskraften i 138 länder placerar sig Sverige som sjätte främsta land efter Schweiz, Singapore, USA, Nederländerna och Tyskland. Efter att ha legat tvåa 2009 har Sverige gradvis sjunkit i rankingen för att 2015 landa på nionde plats. Finland, Norge och Danmark placeras som nummer tio, elva och tolv. Det sammanvägda resultatet är baserat på 114 indikatorer.

Rapporten tar bl.a. upp den svenska bostadsbristen och höga bostadspriser som ett hinder för en effektiv arbetsmarknad, vilket har extra bäring på Stockholmsregionen.

Bilaga 1 – Kort om arbetsmarknadsstatistik

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) utförs löpande av SCB. För riket presenteras undersökningen månatligen. På regional nivå sker dock redovisningen per kvartal. Den statistik som presenteras genom AKU är de officiella arbetslöshetstalen och följer International Labour Organizations (ILO) och EU:s riktlinjer. Vid internationella jämförelser är det med andra ord AKU:s arbetsmarknadsstatistik som ska användas.

Figuren nedan redovisar Arbetskraftsundersökningarnas indelning av arbetsmarknaden för befolkningen i åldern 15-74 år. I ett första steg delas befolkningen in i arbetskraften och ej i arbetskraften. I Stockholms län var 390 200 personer ej i arbetskraften. Denna kategori utgörs av studerande, sjuka (t.ex. förtidspensionärer av hälsoskäl), pensionärer och övriga. 1 286 000 av länets befolkning definieras vara i arbetskraften vilket innebär att man antingen är sysselsatt eller arbetslös. Sysselsättningen beräknas genom att sätta antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen i det aktuella ålderintervallet. Kvoten uppgår till 0,717 vilket innebär att sysselsättningsgraden är 71,7 procent. Arbetslöshet definieras däremot som andelen arbetslösa i förhållande till arbetskraften (inte befolkningen) vilket under andra kvartalet 2016 uppgick till 6,6 procent. På grund av att den relativa sysselsättningen och arbetslösheten relateras till olika storheter (arbetskraften och befolkningen) kan t.ex. arbetslösheten gå upp utan att sysselsättningen förändras.

Figur B1. Arbetsmarknaden i antal för befolkningen (15-74 år), Stockholms län, andra kvartalet 2016.

Arbetskraftsundersökningarna är en urvalsundersökning baserad på intervjuer med enskilda personer. Därutöver använder sig SCB av två andra undersökningar för att spegla utvecklingen på arbetsmarknaden: Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS) och registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS). Den förstnämnda vänder sig till företag/arbetsgivare via enkäter för att ta reda på antalet anställda. Undersökningen redovisas på kvartalsnivå. RAMS bygger på kontrolluppgifter från Skatteverket och omfattar alla som har inkomst från arbete och – eftersom det inte är en urvalsundersökning – presenterar den säkraste statistiken över arbetsmarknaden. Det innebär att statistiken kan brytas över flera faktorer utan att sanningshalten går förlorad. Samtidigt innebär

insamlingsmetoden att statistiken presenteras med fördröjning och inte kan användas som en korttidsindikator.

Arbetskraftsundersökningens precision

Arbetskraftsundersökningarna är en urvalsundersökning. Det betyder att det finns en viss osäkerhet vid skattningarna (estimaterna). Förändringar från ett år till ett annat i andelar på länsnivå når inte alltid upp till så kallad statistiskt signifikans men däremot i regel om vi t.ex. jämför Stockholm med övriga riket eller andra län. De skattade värden som redovisas ska ses som indikationer på utvecklingen.

Arbetskraftsundersökningarna jämfört med Arbetsförmedlingens statistik

Arbetsförmedlingens statistik är mer att betrakta som verksamhetsstatistik eftersom den bygger på antalet inskrivna som är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd, vilket innebär att nivån är lägre än AKU:s arbetslöshetstal. Sedan hösten 2011 relateras antalet till en uppskattning av arbetskraften. Tidigare sattes antalet arbetslösa i förhållande till befolkningen. Arbetsförmedlingens statistik täcker – av naturliga skäl – inte in dem som är arbetslösa, men som inte skrivit in sig på arbetsförmedlingen. Dessutom använder sig SCB/AKU av åldersintervallet 15-74 år medan Arbetsförmedlingen har 16-64 år vilket ytterligare ökar diskrepansen mellan de två måtten.

En av fördelarna med Arbetsförmedlingens insamlingsmetod är att registerdata möjliggör snabbare uppdatering och att antalet inskrivna som arbetslösa kan fördelas på fler grupper (åldersgrupper, kön, utrikes födda etc.) utan att sanningshalten går förlorad. Begreppet andel/antal personer som saknar arbete omfattar såväl öppet arbetslösa som personer i program.

Revidering av AKU

I februari 2013 meddelade SCB att Arbetskraftsundersökningarnas tabellpaket och tidsserier uppdateras. Uppdateringen avser 2010-2012 och sker med anledning av en förbättrad beräkningsmetod. Skillnaderna mot tidigare publicerade uppgifter är i huvudsak marginella och ändrar inte beskrivningen av arbetsmarknaden och dess utveckling, men sysselsättning ligger något lägre och arbetslöshet marginellt högre. Jämförbarheten med perioden 2005-2009 är fortsatt god.

Bilaga 2 – Arbetslöshet och sysselsättning per län

Län	Arbetslöshet (%)			Sysselsättning (%)		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Stockholms	6,6	6,6	6,6	73,9	69,5	71,7
Uppsala	4,6	6,6	5,6	72,1	66,8	69,5
Sörmlands	10,6	9,1	9,9	63,8	62,5	63,2
Östergötland	8,9	7,1	8,1	67,2	63,5	65,3
Jönköping	6,7	7,4	7	70,1	65,5	67,8
Kronoberg	8,4	6,5	7,6	69,1	63,6	66,5
Kalmar	7,2	6,7	7	68,3	62,1	65,4
Gotlands	7,2	6,8	7	63,4	61,9	62,7
Blekinge	10,5	6	8,5	65,7	64,3	65
Skåne	10,5	7,8	9,2	66,9	64,2	65,6
Halland	4,7	5,9	5,3	74,6	65,1	69,9
V. Götaland	8,3	6,9	7,6	69,7	66,8	68,3
Värmland	6,7	8,7	7,7	65,5	62	63,8
Örebro	8,7	9,2	8,9	67,7	62,4	65
Västmanland	7,5	7,7	7,6	68,7	61,5	65,1
Dalarna	6,8	7,1	6,9	66,9	63,5	65,2
Gävleborg	9,6	8,4	9	60,9	61,5	61,2
Västernorrland	6,4	9,9	8	66,3	59,6	63,1
Jämtland	9,3	4,3	7	67	63,4	65,2
Västerbotten	8,8	5,5	7,3	68	66,3	67,2
Norrbottn	6,5	5,4	6	68,4	66,2	67,3

Tabell B2. Andel sysselsatta och arbetslösa per län, uppdelat på kvinnor och män, 2016_{K2}. Källa: SCB/AKU

Bilaga 3 – Arbetslösa i länets kommuner

Kommun	kvinnor (procent)			män (procent)		
	öppet arbetslösa	i program	totalt	öppet arbetslösa	i program	totalt
Botkyrka	6,5	5,4	11,9	5,8	4,5	10,4
Danderyd	2,0	0,7	2,7	1,8	0,7	2,5
Ekerö	2,0	0,7	2,7	1,6	0,7	2,3
Haninge	4,1	3,0	7,1	4,0	2,5	6,6
Huddinge	4,1	2,5	6,6	4,1	2,1	6,2
Järfälla	5,5	3,4	8,9	5,5	2,8	8,3
Lidingö	2,5	1,0	3,6	2,4	0,9	3,4
Nacka	2,9	1,4	4,2	3,0	1,5	4,5
Norrtälje	2,5	1,5	4,0	2,6	1,7	4,3
Nykvarn	2,6	1,2	3,8	2,2	1,7	3,9
Nynäshamn	3,3	2,6	5,9	2,6	2,5	5,2
Salem	2,1	2,3	4,4	2,7	1,6	4,3
Sigtuna	4,4	2,5	6,9	4,6	2,1	6,7
Sollentuna	3,6	1,6	5,3	3,4	1,6	5,0
Solna	3,1	1,3	4,3	3,0	1,2	4,2
Stockholm	3,7	2,3	6,0	3,9	2,3	6,2
Sundbyberg	4,7	2,6	7,3	4,3	2,4	6,8
Södertälje	6,6	10,0	16,6	6,0	6,9	12,9
Tyresö	2,8	1,2	4,0	2,8	1,2	4,0
Täby	2,3	0,6	3,0	2,3	0,6	3,0
Upplands-Bro	4,5	2,3	6,8	4,1	2,3	6,3
Upplands Väsby	4,0	2,3	6,3	3,8	1,9	5,8
Vallentuna	1,7	0,7	2,4	2,0	0,8	2,8
Vaxholm	1,8	0,6	2,5	1,8	0,5	2,4
Värmdö	2,3	0,9	3,2	2,4	1,1	3,5
Österåker	2,5	0,8	3,3	2,4	1,1	3,5

Tabell B3. Andel öppet arbetslösa och andel i program med aktivitetsstöd i förhållande till arbetskraften i länets kommuner, augusti 2016. **Källa:** Arbetsförmedlingen

Bilaga 4 – Nystartade företag i länets kommuner

Kommun	2016 (jan-aug)	2015 (jan-aug)	Δ (antal)
Botkyrka	355	350	5
Danderyd	288	229	59
Ekerö	160	129	31
Haninge	386	372	14
Huddinge	470	396	74
Järfälla	310	237	73
Lidingö	267	277	-10
Nacka	548	519	29
Norrtälje	264	244	20
Nykvarn	43	45	-2
Nynäshamn	114	84	30
Salem	59	63	-4
Sigtuna	231	207	24
Sollentuna	367	345	22
Solna	504	435	69
Stockholm	9 380	8 838	542
Sundbyberg	234	200	34
Södertälje	417	276	141
Tyresö	222	187	35
Täby	383	384	-1
Upplands Väsby	215	155	60
Upplands-Bro	98	98	0
Vallentuna	138	132	6
Vaxholm	65	65	0
Värmdö	208	231	-23
Österåker	234	219	15

Tabell B4. Antal nystartade företag i länets kommuner, 2016 och 2015 för perioden januari till augusti.

Källa: Bolagsverket

Bilaga 5 – Konkurser i länets kommuner

Kommun	2015 (jan-aug)	2016 (jan-aug)	Differens
Upplands Väsby	26	19	-7
Vallentuna	11	10	-1
Österåker	17	12	-5
Värmdö	21	9	-12
Järfälla	25	20	-5
Ekerö	12	12	0
Huddinge	49	29	-20
Botkyrka	25	33	8
Salem	5	5	0
Haninge	42	36	-6
Tyresö	14	8	-6
Upplands-Bro	8	5	-3
Nykvarn	5	6	1
Täby	30	32	2
Danderyd	15	24	9
Sollentuna	25	34	9
Stockholm	822	896	74
Södertälje	36	29	-7
Nacka	34	40	6
Sundbyberg	20	19	-1
Solna	46	25	-21
Lidingö	12	14	2
Vaxholm	4	2	-2
Norrtälje	15	22	7
Sigtuna	23	24	1
Nynäshamn	8	19	11
Stockholms län	1 350	1 384	34

Tabell B5. Antal nystartade företag i länets kommuner, 2015 och 2016 för perioden januari till augusti. **Källa:** Bolagsverket

Bilaga 6 – Befolkningsförändring i länets kommuner

Kommun	Befolkning	Folkökning	Födelseöverskott	Flyttnetto ⁹ , inrikes	Flyttnetto, utrikes	Justering
Botkyrka	89 781	356	320	-522	545	13
Danderyd	32 436	15	-22	25	11	1
Ekerö	27 120	136	40	60	33	3
Haninge	84 681	815	306	153	356	0
Huddinge	106 100	789	315	-10	453	31
Järfälla	73 557	1 128	234	621	276	-3
Lidingö	46 508	206	54	47	105	0
Nacka	98 671	685	335	112	240	-2
Norrtälje	59 129	460	-56	354	163	-1
Nykvarn	10 307	115	36	66	12	1
Nynäshamn	27 707	207	31	113	60	3
Salem	16 577	151	42	75	28	6
Sigtuna	45 658	872	190	424	260	-2
Sollentuna	70 748	497	123	153	223	-2
Solna	77 156	998	430	262	299	7
Stockholm	928 122	4 606	3 720	-2 595	3 433	48
Sundbyberg	46 870	760	238	258	265	-1
Södertälje	93 862	660	197	-130	594	-1
Tyresö	46 762	585	113	392	73	7
Täby	68 913	632	104	381	144	3
Upplands Väsby	43 254	593	88	311	190	4
Upplands-Bro	26 214	425	101	268	51	5
Vallentuna	32 509	129	96	48	-14	-1
Vaxholm	11 496	116	19	89	6	2
Värmdö	41 582	475	128	306	40	1
Österåker	42 758	628	92	446	87	3

Tabell B6. Befolkningsförändring i länets kommuner, första halvåret 2016. **Källa:** SCB

⁹ För kommuner inkluderas även in- och utflyttning till andra Stockholmskommuner

